

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Vår dato: 12.3.2012
Vår referanse:
Deres dato: 31.1.2012
Deres referanse: 10/1249-RHO

HØRING – OM BANKTJENESTER I POSTENS EKSPEDISJONSNETT

Vi viser til høringsbrev fra Samferdselsdepartementet datert 31.1.2012 angående endringer i Postens plikt til å tilby banktjenester.

Kommentarer til kapittel 2 om bakgrunn

Den reduserte etterspørselen etter bank- og betalingstjenester har allerede ført til behov for store omstillinger i postkontornettet. I det siste 10-året har vi vært gjennom to store nedleggingsrunder, fra 887 egnedrevne postkontor i 2000 til 303 i 2003 og en ny runde fra 2008 til 2010 med en reduksjon til dagens antall på 179. Disse endringene skyldes den store nedgangen i banktransaksjoner og i siste periode også nedgang i brevvolumer. I tillegg har det vært mange nedbemanninger også på de postkontorene som til en hver tid har vært i drift, slik at bemanningen fortløpende har blitt tilpasset ressursbehovet. Dette har vært krevende omstillinger, men i dialog og forhandlinger mellom eier, Posten og Postkom har vi kommet til enighet om måten å gjennomføre dem på.

Historien viser at de avtalte prosessene om å nedbemanne og omstille de berørte til nye jobber har gitt gode løsninger for de fleste. I Stortingsmelding nr 12 om Virksomheten til Posten Norge A/S, ble det blant annet lagt tydelige føringer om eiers forventinger til omstillingsarbeidet i den siste store nedleggingsrunden. Departementet la til grunn at det skulle gjennomføres en trygg og god omstillingsprosess der de overtallige skulle få tid og hjelp til å omstille seg. Omstillingene skulle skje i samarbeid med og med stor åpenhet overfor de tilsatte, og de skulle gjennomføres slik at risikoen for at overtallige endte opp arbeidsløse eller på andre trykdeordninger skulle være så liten som mulig.

Det var også lagt føringer for at avviklingen av egnedrevne postkontor skulle ha rom for tilpassinger av tidspunktene, slik at omlegging til Post i Butikk kunne skje i takt med omstillingsløsningene for de overtallige. Det ble også lagt inn en begrensning på hvor mange postkontor Posten kunne legge ned i løpet av en 3-års periode. Disse føringene og begrensningene var sterkt medvirkende til at den siste store nedleggingen av postkontor i årene 2008 til 2010 også ga muligheter for en kontrollert personalomstilling og at vi fikk forhandlet fram en avtale med Posten som ivaretok disse behovene.

Kapittel 3 om Alternative løsninger

Antall bankekspedisjoner i Posten har falt sterkt de siste 15 årene, fordi mange kunder har tatt i bruk bankautomat, nettbank, autogiro og andre nettbaserte løsninger. Likevel utfører Posten årlig ca 10 millioner bankekspedisjoner. Det er særlig mange eldre og folk i distriktene som ikke har andre alternativer enn Postens banktjenester fordi de ikke har tilgang til nettbank. Det samme gjelder i tillegg

for de som ikke har tilgang til andre banktjenester fordi de er uten arbeid, er uten fast bopel eller uten norsk statsborgerskap. Bankplikten kan ikke fjernes uten at det påfører disse kundegruppene store utfordringer.

I tillegg vil omstillingsutfordringene forsterkes fordi de mulige besparelsene Copenhagen Economics beskriver i sin rapport, betinger nedlegging av et stort antall postkontor. Departementet foreslår å videreføre bankplikten i distriktene gjennom landpostnettet, men det er ikke slik at alle de som er avhengig av Postens banktjenester befinner seg i distriktene. Selv om det i byer og større tettsteder finnes andre løsninger, vil utfordringene være at de fleste banker er i ferd med å avvikle tilbudet om betalingstjenester i sine skranker. Dette vil bidra til ytterligere marginalisering og utestenging av de som ikke har mulighet til å bruke nettbank eller ikke har bankkonto fordi de av forretningsbankene ikke blir vurdert som attraktive kunder.

Dette viser at det er viktig at politikerne ikke overlater kontrollen med banktilbudene til de frie markedskreftene alene. Myndighetene må kunne garantere overfor befolkningen at alle kan få utført sine bank- og betalingstjenester uansett, også uten nettbankløsninger.

Vi foreslår derfor at bankplikten opprettholdes, men bare ved egendrevne postkontor og i landposttjenesten. Ved å ta bort bankplikten ved Post i Butikk, der det en del steder også tilbys Bank i Butikk, vil en kunne redusere kostnadene til drifting av banktjenestene. Ved å videreføre bankplikten i egendrevet nett og landposttjenesten vil en samtidig sikre at det finnes en infrastruktur for banktjenester som politikerne har kontroll over. Denne løsningen vil også bidra til at nødvendige omstillinger vil kunne gjennomføres i et tempo som bedrer muligheten for å skaffe alternativt arbeid til de berørte.

Vi frykter at Posten vil få et betydelig svekket omdømme dersom banktjenestene tas bort og antallet egendrevne postkontorer reduseres så dramatisk som det er vist til i punkt 6 i høringsnotatet.

Når det gjelder spørsmålet om hvilken løsning som skal velges i landposttjenesten, mener vi at et fullverdig tilbud er eneste reelle alternativ. Om det etableres et opplegg med varsling i forkant (1 el 2 dager før) blir tjenesten dårlig for brukerne, og den økonomiske besparelsen vil uansett være liten for dette alternativet.

I tillegg til de rent forretningsmessige målene er det viktig at de samfunnsmessige hensynene og omstillingshensynet også vektlegges før bankplikten tas opp til beslutning. Dersom endelig vedtak likevel medvirker til nye større omstillinger, er det et krav fra oss at eier også denne gang er tydelig i sine føringer om at endringen skal skje i takt med omstillingsløsningene for de berørte arbeidstakerne. Det viktigste for våre medlemmer er ny jobb, enten internt i bedriften eller eksternt. Ca 80% av de ansatte ved postkontorene er kvinner og 70% av de ansatte er over 50 år. Vi forventer at Staten som eier av Posten tar ansvar for en omstillingsprosess som ikke fører et stort antall kvinnelige ansatte ved postkontorene i hele landet ut i arbeidsløshet. For å unngå det trenger vi både tid og ressurser for å gjennomføre gode omstillingsprosesser. Både egne omstillingsressurser og en pro-aktiv adferd fra NAV må spille en viktig rolle om vi skal få til det.

Med hilsen

Odd Christian Øverland

Forbundsleder

Postadresse:
Møllergata 10
0179 Oslo

Tlf.: 23 06 22 50

Fax: 22 42 74 86

e-post: postkom@loit.no

Internett: www.postkom.org